Juvente

Sluttrapport

Styrk gode valg i russetiden

Juvente | Org.nr. 866968462 | Torggata 1, 0181 Oslo | Epost: juvente@juvente.no | Telefon: 23 21 45 50

Forord

Her beskrives gjennomføringen og resultatene av prosjektet Styrke gode valg i russetiden - 2021/HE1-359118. Prosjektet ble gjennomført i 2021 og blir videreført i 2022.

Målet med prosjektet var å styrke standpunktet til eksisterende Edruss og bidra til å etablere et godt fellesskap for resten av russetiden.

Gjennom prosjektet har vi gjennomført digitale treff for Edruss og skapt et fellesskap og lagt til rette for nye vennskap.

Vi vil gjerne takke Stiftelsen Dam for tilsagnet. I tillegg ønsker vi å takke Patrick og Hanna som Edrusskoordinator og våre grupper: Utgæng2021, Selah2021, Sulten2021 og Revelation2021 som bidro til god stemning på treffene!

Sammendrag

Målet med prosjektet var å lage rusfrie treff for Edruss for å styrke deres standpunkt om å ikke drikke alkohol i russetiden. På grunn av pandemien endte vi opp med kun digitale treff med variert innhold. Det var en god miks av lek og alvor. Konkurranser og samtaler. Tilbakemeldingene vi fikk var tydelige på at dette var viktig for å bygge samholdet siden mange er Edruss «alene» i sin gruppe. Vi fikk blant annet hyggelige historier om folk som hadde møtt hverandre utendørs etter de digitale treffene og turte å si hei fordi de hadde deltatt her først.

Dette prosjektet var en viktig pilot for oss med tanke på videre treff. Det gjør at neste år vil vi arrangere et større fysisk treff for Edruss siden det sosiale var mer viktig for standpunktet enn vi kan ha hatt inntrykk av tidligere.

Innhold

Bakgrunn for prosjektet 3

Målsetting og målgruppe 3

Prosjektgjennomføring og metode 4

Resultater, vurdering av resultat- og effektmål 6

Oppsummering med konklusjon og videre planer 7

Bakgrunn for prosjektet

Russetiden skal være en morsom tid uavhengig av om man feirer med eller uten alkohol. Alle som er russ skal kunne ta sine egne valg tilknyttet russetiden, og ingen skal føle på en forventning eller et press om å måtte drikke alkohol for å være en av gjengen. Likevel vet vi at russetiden er en periode preget av høy rusbruk og annen risikoatferd. Dette kan gi utfordringer for enkelte, både på kort og lang sikt, særlig for de som allerede har en sårbarhet. Det kortsiktige problemet med russetiden er en signifikant, akutt forhøyet skaderisiko, sosiale problemer, nevrofysiologiske skader og forgiftning, samt redusert prestasjon på eksamen. Det langsiktige problemet er negativ rus-sosialisering, varig forhøyet forbruksmønster og andre følgeproblemer relatert til helse og utdanning som følge av en russetid preget av høyt alkoholforbruk.

Juventes tiltak «Edruss» har det siste året vært gjennom en stor ansiktsløftning. Basistiltaket i prosjektet handler om å få russ til å ta et aktivt standpunkt om å ikke drikke alkohol gjennom russetiden. Det siste året har prosjektet fått ny logo, nytt materiell og vi har begynt å jobbe enda tettere med russegruppene vi samarbeider med. Vi lager mer skreddersydde avtaler, til tross for den pågående pandemien. I tillegg jobber vi mer mot VG1 og VG2 for å gjøre dem oppmerksomme på at å være Edruss er et helt legitimt valg. Alle videregående skoler i landet har mottatt plakater og informasjon om prosjektet.

Likemannsarbeidet er sentralt for Edruss. Russetiden er lukket for alle som ikke er russ, og er følgelig en vanskelig tilgjengelig gruppe med en klar forhøyet risiko i perioden. Juventes ung-til-ung-metodikk er derfor spesielt velegnet til denne gruppen. Vanligvis preges russetiden av en rekke formelle og uformelle arrangementer, hvor også russ som ikke bruker rusmidler kan delta. Etter innføringen av korona-restriksjoner er det usikkert om de største treffene kan gjennomføres, og de mindre, uformelle treffene er ofte basert på mindre gjenger grunnet restriksjonene, hvor man da har en mer homogen ruskultur. Dette fører til mindre sosial støtte for russ som ikke ønsker å drikke eller bruke andre rusmidler, og færre sosiale arenaer for inkludering. Det er et stort og voksende behov for sosiale arenaer for denne gruppen. Hensikten er å sikre sosial støtte for et viktig standpunkt, og styrke dem i deres viktige likemannsarbeid for en tryggere russetid for alle.

Edruss har en viktig funksjon i sine lokalmiljøer. De har gitt tydelige signaler på at de ønsker å få tilrettelagt egne arrangementer for å bli mer robuste, og bedre rustet til å utføre en krevende og viktig jobb. Vi ønsker å styrke dette arbeidet gjennom å legge til rette for at Edruss kan møtes både fysisk (under de til enhver tid gjeldende smittevernregler) og digitalt, i egne samlinger. På disse samlingene vil Edrussen få ta del i et alkoholfritt fellesskap og se at man kan ha en likeverdig russetid uten alkohol. Dette vil kunne bidra til å styrke samholdet og gjøre deltakerne mer selvsikre i sine valg om å feire alkoholfritt.

Målsetting og målgruppe

Overordnet mål:

Vi ønsker å skape en møteplass uten drikkepress hvor Edruss kan gjøre de aktivitetene de ønsker, utveksle erfaringer og få opplæring på sine premisser.

Delmål:

- Gjennomføre mellom tre og fem fysiske treff med 15-50 deltagere pr treff (eller færre om smittevernråd tilsier dette)

- Gjennomføre fem digitale treff med 15-30 deltagere pr treff.

Målgrupppen er russ, altså avgangselever på videregående skole.

Prosjektgjennomføring og metode

Vi startet opp tiltaket i henhold til plan med en workshop med noen av våre Edruss i januar. De var samlet til digital workshop hvor vi sponset mat og drikke for de som deltok.

Det ble også bestemt at Edruss-koordinator Patrick skulle lede de digitale treffene. Han var Edruss i 2020 og kjenner både konsept og målgruppe godt. I etterkant av workshopen utviklet Patrick sammen med Juventes prosjektledere program for de tre treffene basert på tilbakemeldinger. Vi fikk også tilbakemeldinger når vi spurte om det fra referansegruppen vår på Facebook.

Videre ble det opprettet en egen Edruss 2021-gruppe på facebook hvor det ble reklamert for de digitale treffene og andre relevante ting som skjer i forbindelse med russetiden. Det ble også sendt ut mail til alle registrerte Edruss om digital-treffene, og reklamert på Instagram.

Covid19 satte sitt preg på dette prosjektet i noe større grad enn vi hadde planlagt på forhånd. Blant annet var det mange russegrupper som ikke turte eller ønsket å arrangere egne små treff under bølge 3 av pandemien rundt april 2021, noe vi selvsagt ikke kan bebreide dem for. Russegruppene vi var i kontakt med under utarbeidelsen av søknaden og under workshopen var motivert for å gjennomføre denne typen treff. Men med de stadig økende smittetallene og den stadige bebreidelsen av russen som smittespreder så valgte vi å ikke pushe noen til å arrangere noe de ville ende opp med å grue seg til.

Det ble i perioden februar til mai gjennomført tre digitale russetreff. I tillegg ble vi invitert til det digitale landstreffet på Lillehammer som eneste organisasjon /kampanje basert på vår synlighet, erfaring og nøytrale ståsted. I russetiden 2022 var smittevernsrestiksjonene fjernet, og vi fikk muligheten til å arrangere et fysisk treff i Nord-Norge.

Treff 1: Første treff ble gjennomført 11. februar og temaet var «bli kjent». Det var 50 deltagere med på treffet. Det var både single deltakere og flere som var med sammen med kohorten sin. Treffet ble ledet av Patrick og i løpet av den halvannen timen treffet pågikk ledet han gjengen gjennom en quiz og gjennomførte en samtale om forventninger til russetiden, blant annet det belyst dilemmaer de kan møte ved å velge å være edru i russetiden. Vi

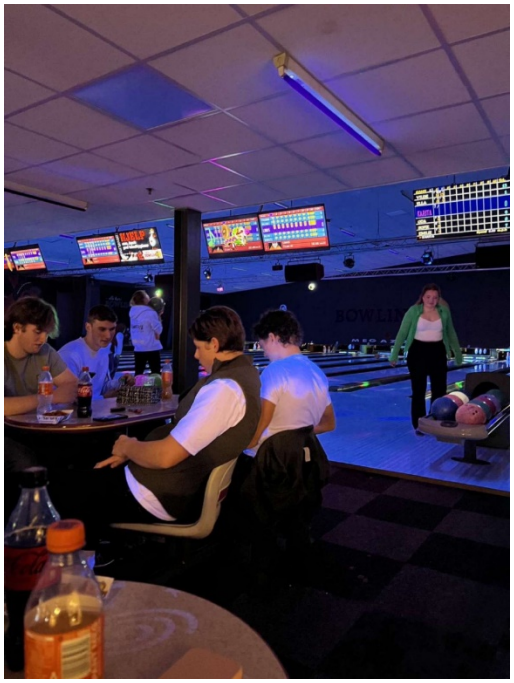
benyttet også anledningen til å spørre om ønsker for videre treff. Resultatene ble samlet inn via Mentimeter og er lagret så de kan brukes senere år også. I tillegg hadde alle fått mulighet til å kjøpe seg snacks på vår regning som ble refundert.

Treff 2: Det andre treffet hadde vi 18. mars. Også dette treffet hadde ca 50 deltagere. Temaet var «farger» og kveldens hovedkonkurranse var å ha mest gjennomførte fargede antrekk med tilhørende fargekoordinerte snacks / drikke. Alle som ønsket fikk mulighet til å vise frem og fortelle om antrekket sitt og vinneren vant et brett med Monster. Det var meget populært og vellykket!

Det andre høydepunktet på programmet denne kvelden var premiere på årets Edruss-låt! Vi opplever at denne låta er noe av det som bidrar til aller mest samhold mellom Edruss og er noe man er stolt av. Den er skrevet og produsert av Jack Dee og Rykkinfella. To dyktige produsenter på partylåt-feltet. Er dere nysgjerrige kan dere høre låta her:
https://open.spotify.com/track/4i49J3F7NHyGVWaNKhQ5zY?si=380b67b7d258421d

Treff 3: Siste treff i denne omgang var 22. april og hadde 32 deltakere. Det var litt færre enn tidligere, og grunnen til det var at mange hadde heldagsprøver på denne tiden, været var godt og mange ville være ute i stedet. Aktivitetene denne kvelden var alkoholfri drinkmiksing og lansering av Edruss-knutene. Disse aktivitetene ble fulgt opp av en samtale om gode alkoholfrie drikker som passer bra å ha med seg ut på fest. Her brukte vi materiell fra Juvente-prosjektet BedreUten som først og fremst handler om alkoholfrie alternativer. Alle som ønsket fikk også tilsendt en digital versjon av drinkheftet vi har utviklet under merkenavnet BedreUten. I både for- og etterkant av dette treffet postet vi noen energidrikk-baserte alkoholfrie drinker på våre some-kanaler.

Treff 4: Under russetiden i 2022 var smittevernsrestriksjonene fjernet, og russen kunne endelig møttes fysisk. Dette ga prosjektet «Styrk gode valg i russetiden» muligheten til å arrangere et fysisk treff i Nord-Norge. Vi var i kontakt med heimdalsrussen, som savnet aktiviteter og inkludering av russ som velger å avstå fra alkohol. I regi av prosjektet arrangerte de bowling i Trondheim på Bowling1 den5. Mars 2022. Her var det totalt 27 russ tilstede. Arrangementet fikk utelukkende positive tilbakemeldinger under etter-samtaler, og var ansett som et særdeles godt inkluderingsinsentiv.

Resultater, vurdering av resultat- og effektmål

Selv om prosjektet ble gjennomført i mindre skala enn opprinnelig planlagt er vi fornøyd med resultatet. Vi kom godt over målet om mellom 15-30 deltagere pr digitale treff og tilbakemeldingen vi fikk fra russen selv tilsa at de var fornøyde.

Treffene ble evaluert og vi fikk inn ca 10 svar fra hvert treff. Snittet på svarene lå på 4,2 (der 5 er høyest). I fritekstfeltet var kommentarene positive, og grunnen til at noe trakk ned var stort sett at man begynte å bli ganske lei av å sitte foran en skjerm. Noe vi godt kan forstå!

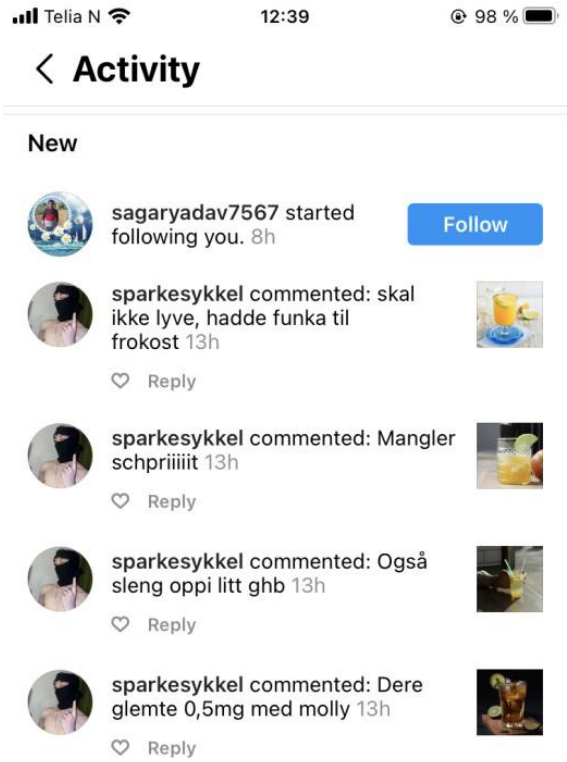
Videre så at vi at mange delte bilder fra egne kohorter der de var med via skjerm på sine egne kanaler, stort sett instagram-kontoen til gruppa, og via sine kanaler snakket positivt om Edruss som tiltak. Russen hadde også på seg mye Edruss-merch, noe som bidro til god eksponering.

Vi så at mange fant hverandre ved hjelp av disse treffene og gjorde ting sammen resten av russetiden. Særlig der skolene var i nærheten av hverandre.

At arbeidet med Edruss er viktig er det liten tvil om. I arbeidet vårt har vi opplevd å få noen kommentarer, hvor bildene under viser tre av dem. Vi har dessverre mange flere lagret. Vi bruker også disse kommentarene aktivt i vårt arbeid med å styrke Edrussens personlige valg og hvordan man kan svare på denne typen hets eller heve seg over det. Her fikk vi veiledning av prosjektleder Kristine som jobber med «opp til meg» et program som handler om hvordan man selv kan stå trygt i sine valg.

Oppsummering med konklusjon og videre planer

Vi ser i etterkant at vi burde ha gjort flere undersøkelser på tilstanden i skolene og reglene for samvær. Men samtidig var det også vanskelig å se for seg hvordan det skulle bli. Når denne søknaden ble skrevet i august/ september 2020 var samfunnet ganske åpent og vi så positivt på det kommende året. Vi beklager at vi glemte å gi beskjed om endringene underveis.

På bakgrunn av de positive kommentarene fra russen basert på disse samlingene og videre samtaler med russegruppene har dette forhåndsarbeidet gjort at vi tenker enda større neste år. Da skal vi arrangere landstreff for Edruss med mellom 100 og 300 deltakere.